2021. ožujak 25

P9_TA(2021)0106

Smjernice za proračun za 2022. – dio III.

Rezolucija Europskog parlamenta od 25. ožujka 2021. o općim smjernicama za pripremu proračuna za 2022., dio III. – Komisija (2020/2265(BUI))

(2021/C 494/25)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članak 314. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

— uzimajući u obzir članak 106.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,

— uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 ([1]) (Financijska uredba),

— uzimajući obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. 2027. ([2]) (Uredba o VFO-u), zajedničke izjave koje su Parlament, Vijeće i Komisija postigli u tom kontekstu ([3]), kao i povezane jednostrane izjave ([4]),

— uzimajući u obzir Međuinstitucijski sporazum od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava ([5]),

— uzimajući u obzir Odluku Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/335/EU, Euratom ([6]),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 ([7]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije ([8]),

— uzimajući u obzir opći proračun Europske unije za financijsku godinu 2021. ([9]) i zajedničke izjave Parlamenta, Vijeća i Komisije koje su mu priložene,

— uzimajući u obzir tematsko izvješće Međuvladinog tijela za klimatske promjene (IPCC) od 8. listopada 2018. o globalnom zatopljenju od 1,5 C,

— uzimajući u obzir izvješće o globalnoj procjeni biološke raznolikosti i usluga ekosustava Međuvladine znanstveno-političke platforme o biološkoj raznolikosti i uslugama ekosustava Ujedinjenih naroda,

---

([1]) SL L 193, 30.7.2018., str. 1.
([2]) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11.
([3]) SL C 444 I, 22.12.2020.
([4]) Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 16. prosinca 2020. o nacrtu Uredbe Vijeća o Višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027., Prilog 2.: Izjave. (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0357).
([5]) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28.
([6]) SL L 424, 15.12.2020., str. 1.
([7]) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.
([8]) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1.
([9]) SL L 93, 17.3.2021., str. 1.

2021. ožujak 25

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća naslovljene „Demografski izazovi – daljnji koraci” od 8. lipnja 2020.,

— uzimajući u obzir rezoluciju Opće skupštine UN-a 70/1 od 25. rujna 2015. naslovljenu „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.” koja je stupila na snagu 1. siječnja 2016.,

— uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava i svoju rezoluciju o njemu od 19. siječnja 2017. ([10]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu ([11]),

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 16. veljače 2021. o proračunskim smjernicama za 2022.,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. prosinca 2018. o punoj primjeni odredaba schengenske pravne stečevine u Bugarskoj i Rumunjskoj: ukidanje provjera osoba na unutarnjim kopnenim, morskim i zračnim granicama ([12]),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 19. ožujka 2020. naslovljenu „Privremeni okvir za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji covida-19” (C(2020)1863),

— uzimajući u obzir članak 93. Poslovnika,

— uzimajući u obzir mišljenja Odbora za industriju, istraživanje i energetiku, Odbora za promet i turizam, Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj i Odbora za kulturu i obrazovanje,

— uzimajući u obzir stajalište Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja u vidu amandmana,

— uzimajući u obzir pisma Odbora za vanjske poslove, Odbora za razvoj, Odbora za proračunski nadzor, Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane, Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove, Odbora za ustavna pitanja i Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune (A9-0046/2021),

Povratak u normalu: proračun za 2022. za oporavak od krize prouzročene bolešću COVID-19

1. smatra da bi proračun Unije za 2022., s obzirom na neizvjesnost gospodarskih izgleda za koje se ne očekuje da će se 2022. vratiti na razine prije pandemije te na prijeko potreban brz, pošten i uključiv oporavak od gospodarske i socijalne štete te štete u pogledu radnih mjesta prouzročene pandemijom bolesti COVID-19, trebao imati još važniju ulogu u osiguravanju pozitivnog i opipljivog učinka na živote građana i u doprinosu jačanju europskog gospodarstva, poticanju održivih ulaganja i podupiranju očuvanja radnih mjesta te stvaranju kvalitetnih radnih mjesta u cijeloj Uniji, kao i u doprinosu suočavanju s izazovima klimatskih promjena i digitalne tranzicije te klimatskih ambicija Unije za 2030., s ciljem ostvarivanja klimatske neutralnosti do 2050. te omogućavanja smanjenja ekonomskih, socijalnih, teritorijalnih, obrazovnih, generacijskih i rodnih nejednakosti;

2. stoga namjerava uspostaviti proračun usmjeren na budućnost koji će biti ključan za oporavak te će Uniji omogućiti poticanje ulaganja i rješavanje problema nezaposlenosti, poticanje digitalne i zelene tranzicije, stavljanje naglaska na snažnu Europsku zdravstvenu uniju, promicanje uključivog oporavka s naglaskom na mladoj generaciji i osiguravanje sigurnog i prosperitetnog okruženja za građane EU-a; smatra da su ti prioriteti ključni za podupiranje oporavka i izgradnju temelja za otporniju Uniju u skladu s Pariškim sporazumom;

([10]) SL C 242, 10.7.2018., str. 24.
([11]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0005.
([12]) SL C 388, 13.11.2020., str. 18.

2021. ožujak 25

Dinamično gospodarstvo za poticanje ulaganja i rješavanje problema nezaposlenosti

3. podsjeća da mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) tvore okosnicu europskoga gospodarstva te da predstavljaju gotovo 99 % svih poduzeća u državama članicama i osiguravaju oko tri četvrtine svih radnih mjesta; ističe znatan doprinos malih i srednjih poduzeća stvaranju radnih mjesta, gospodarskom rastu i stabilnosti; zabrinut je zbog ozbiljnih i dugotrajnih posljedica krize na mala i srednja poduzeća te namjerava osigurati dostatna financijska sredstva za njih u okviru raznih programa EU-a;

4. u tom kontekstu naglašava važnost dostatnog financiranja programa jedinstvenog tržišta za poticanje konkurentnosti, promicanje poduzetništva, poboljšanje pristupa tržištima i učinkovitu potporu malim poduzećima, među ostalim razvojem digitalnih i poduzetničkih vještina; nadalje naglašava potencijal programa InvestEU u privlačenju održivih, inovativnih i socijalnih ulaganja, ali i u pružanju potpore u obliku kapitala MSP-ovima koji su pogođeni krizom; uviđa da je hitno potrebno stvoriti povoljno poslovno okruženje za MSP-ove i pružiti potporu klasterima i mrežama MSP-ova, kao i smanjiti administrativno opterećenje za poduzeća; posebno ističe potrebu za podupiranjem inicijativa na razini EU-a kojima je cilj olakšati osnivanje novih poduzeća i poboljšati njihov pristup financiranju radi poticanje inovacija, otvaranja radnih mjesta i poduzetništva mladih;

5. naglašava stalnu potrebu za velikim povećanjem ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije kako bi se omogućilo da EU bude pokretačka snaga u ostvarivanju europskog zelenog plana i digitalne tranzicije; u tom pogledu ističe posebne prednosti programa Obzor Europa, uključujući djelovanje Europskog istraživačkog vijeća; smatra da je ključno MSP-ovima, novoosnovanim poduzećima i sveučilištima pružiti odgovarajuću i prilagođenu potporu u području istraživanja i inovacija kako bi mogli aktivno sudjelovati u tim golemim izazovima; ističe važnost poticanja suradnje između akademske zajednice i industrije; naglašava da je pandemija bolesti COVID-19 jasno pokazala važnost europskog istraživanja farmaceutskih proizvoda i cjepiva kao sredstva za jačanje otpornosti EU-a u slučaju zdravstvene krize;

6. naglašava da se odgovor Unije na izazove pandemije bolesti COVID-19 mora omogućiti brzim i ciljanim proračunskim odlukama; u tom kontekstu traži da se u okviru programa Obzor Europa, u potpunosti u skladu s člankom 15. stavkom 3. Financijske uredbe te u interesu javnog zdravlja i spašavanja života, stavi na raspolaganje neočekivano visok iznos opozvanih sredstava za istraživanje kao jedno od ključnih sredstava za neutralizaciju novih varijanti virusa uz predviđanje budućih prijetnji; naglašava da ta razina opoziva nije bila predviđena i da stoga nije uključena u sporazum o višegodišnjem financijskom okviru (VFO);

7. naglašava ključnu ulogu kohezijske politike EU-a kao glavne investicijske politike Unije i jednog od temelja održivog i uključivog oporavka te ističe njezinu jedinstvenu europsku dodanu vrijednost i doprinos sveukupnom skladnom razvoju EU-a te njegovih država članica i regija; posebno naglašava njegov potencijal za poticanje gospodarskog rasta i stvaranje više kvalitetnih radnih mjesta, koja su ključna za proces oporavka; ističe njezinu ključnu ulogu u postizanju strateških ciljeva EU-a kao što su gospodarska, socijalna i teritorijalna kohezija i konvergencija među državama članicama i unutar njih, pravedna tranzicija, kvalitetno zapošljavanje, konkurentno, socijalno, zeleno i kružno gospodarstvo i inovacije te kao pokretačku snagu pravedne, uključive i održive Unije;

8. ističe dugoročne učinke proširenja odstupanja od pravila o državnim potporama tijekom trajne krize na jedinstvenom tržištu za države članice s ograničenim javnim sredstvima i ograničenim fiskalnim kapacitetima; naglašava da proračun EU-a ima ključnu ulogu u osiguranju da će države članice i EU usko surađivati na ublažavanju socioekonomskih učinaka pandemije, uz istodobno pronalaženje konkretnih rješenja za očuvanje jednakih uvjeta na jedinstvenom tržištu i jačanje gospodarske i socijalne kohezije između regija EU-a;

9. ističe da su zajednička poljoprivredna politika (ZPP) i zajednička ribarstvena politika (ZRP) temelji europskih integracija kojima je cilj zajamčiti sigurnu, pristupačnu, visokokvalitetnu opskrbu hranom i neovisnost u opskrbi hranom za Europljane, dobro funkcioniranje poljoprivrednih tržišta, održiv razvoj ruralnih regija i generacijsku obnovu poljoprivrednika; podsjeća na ključnu ulogu tih politika u davanju doprinosa stabilnim i prihvatljivim prihodima poljoprivrednika i ribara, posebno u trenutačnoj teškoj situaciji; traži da se posebna pozornost posveti poljoprivredi malih razmjera, mladim poljoprivrednicima i malim ribarskim poduzećima te održavanju stabilnog i sigurnog prehrambenog lanca za europske građane; ističe da su brojni poljoprivredni sektori teško pogođeni izbijanjem pandemije bolesti

2021. ožujak 25

COVID-19 i drugim krizama, te stoga podržava, prema potrebi, ciljana pojačanja relevantnih proračunskih linija za mjere tržišne potpore; podsjeća da se ti izazovi moraju riješiti istodobno s pripremama za reformu ZPP-a za koju se očekuje da će imati važniju ulogu u ispunjavanju ambicija europskog zelenog plana;

10. naglašava da je potrebno dati poseban poticaj sektoru turizma, posebno ugostiteljstvu, koji je doživio posebno ozbiljno smanjenje s razornim posljedicama zbog pandemije bolesti COVID-19, posebno u onim regijama koje uvelike ovise o turizmu; naglašava da sektor turizma predstavlja važan stup gospodarstva Unije i zapošljava značajan dio radne snage Unije, posebno u malim i srednjim poduzećima i obiteljskim poduzećima; očekuje da će relevantni programi EU-a, uključujući Mehanizam za oporavak i otpornost (RRF), regionalnu politiku, Digitalnu Europu i InvestEU, odlučno pridonijeti dugoročnoj konkurentnosti i održivosti sektora te da će se potrebni resursi osigurati iz proračuna EU-a za 2022.; ponovno ističe svoje razočaranje zbog toga što se nije postupilo u skladu sa zahtjevom Parlamenta za namjenskim programom EU-a o turizmu;

11. naglašava potrebu za sveobuhvatnom europskom svemirskom strategijom i prepoznaje dodanu vrijednost svemirskog programa EU-a; posebno naglašava da je potrebno da Unija potiče razvoj inovativnih i konkurentnih uzlaznih sektora (teška svemirska industrija) i silaznih sektora (primjene koje se temelje na svemirskim podacima); ističe važnu ulogu Agencije EU-a za svemirski program (EUSPA) i potrebu da se osigura potrebna razina financiranja i osoblja;

Suočavanje s izazovom digitalne i zelene tranzicije

12. naglašava hitnu potrebu, pojačanu krizom uzrokovanom bolešću COVID-19, za premošćivanjem digitalnog jaza, osobito dovršenjem europskog prostora obrazovanja i provedbom akcijskog plana za digitalno obrazovanje kako bi se ostvarili ciljevi u području digitalnih vještina i potaknulo uključivo učenje te pojačala digitalna transformacija Europe; ističe važnost osiguravanja dostatnog financiranja i sinergija među programima EU-a kako bi se stvorili uvjeti koji pogoduju bržem prihvaćanju revolucionarnih tehnologija i inovacija na tržištu te kako bi se europskom gospodarstvu i javnom sektoru omogućilo da budu predvodnici u digitalnoj tranziciji; smatra da je program Digitalna Europa ključan za poboljšanje konkurentnosti Europe u globalnom digitalnom gospodarstvu i za postizanje tehnološke suverenosti; očekuje da će se tim programom potaknuti ulaganja u računalstvo visokih performansi u EU-u, umjetnu inteligenciju, tehnologiju 5G, kibersigurnost te promicanje naprednih digitalnih vještina u svim sferama gospodarstva i društva; poziva države članice i Komisiju da poštuju kriterije prema kojima bi najmanje 20 % sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost trebalo dodijeliti za digitalnu tranziciju;

13. ističe središnju ulogu proračuna EU-a u jamčenju uspjeha europskog zelenog plana, uključujući Strategiju EU-a o bioraznolikosti i primjenu načela „nenanošenja štete”, poticanju gospodarskog i socijalnog oporavka država članica od krize uzrokovane koronavirusom pretvaranjem zelenih izazova u ulaganja i prilike za strukturne reforme te olakšavanjem pravedne tranzicije prema održivijem, uključivijem i otpornijem gospodarstvu; podsjeća da ta tranzicija zahtijeva znatne strukturne promjene i da nisu sve države članice, regije i gradovi započeli tranziciju s jednake razine te da nemaju jednake kapacitete za hvatanje u koštac s tim izazovom; posebno naglašava potrebu da se osigura da se nova strategija rasta podupire odgovarajućim sredstvima, uključujući fondove za oporavak i mehanizam za pravednu tranziciju, kako bi se Uniji omogućilo da ispuni svoje obveze, istodobno osiguravajući da nitko ne bude zapostavljen, te namjerava pomno pratiti provedbu strategije u proračunu za 2022.; u tom kontekstu ističe da su ulaganje u energetsku učinkovitost, kružno gospodarstvo, održivu i cjenovno pristupačnu pametnu mobilnost te modernu i otpornu infrastrukturu EU-a ključni čimbenici za ponovnu uspostavu konkurentnosti, doprinos postizanju klimatskih ciljeva EU-a i izgradnju strateške autonomije EU-a, kao i za promicanje održivih industrija; nadalje prepoznaje ključnu ulogu koju Instrument za povezivanje Europe ima u međusobnom povezivanju Unije i svih njezinih regija, uključujući one najudaljenije i rijetko naseljene, u prometnom, digitalnom i energetskom sektoru;

14. naglašava važnost podupiranja djelovanja u području klime i zaštite okoliša osiguravanjem dodatnih sredstava za relevantne programe i instrumente u proračunu EU-a, posebno za program LIFE; nadalje, naglašava da bi u duhu uključivanja klimatskih pitanja trebalo povećati napore u svim područjima politika kako bi se postigao opći cilj potrošnje u području klime tijekom cijelog VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. od najmanje 30 % cjelokupnog proračuna Unije i rashodâ Instrumenta Europske unije za oporavak; nadalje ističe da je potrebno kontinuirano raditi na osiguravanju 7,5 % godišnjih rashoda u okviru VFO-a za ciljeve biološke raznolikosti za 2024. i 10 % od 2026.; poziva Parlament da bude

u potpunosti uključen u razvoj pouzdanijih, transparentnijih i sveobuhvatnijih metodologija za provedbu i praćenje takvih rashoda te sa zanimanjem iščekuje godišnja savjetovanja s Komisijom i Vijećem, kako je utvrđeno u Međuinstitucionalnom sporazumu;

15. poziva Komisiju i države članice da osiguraju dovoljno financijskih sredstava za provedbu Strategije održivosti EU-a u području kemikalija, uključujući poticanjem istraživanja i inovacija za prijelaz na kemikalije, materijale i proizvode predviđene da budu sigurni i održivi, te osiguravanjem primjerenih i održivih resursa za Europsku agenciju za kemikalije (ECHA), akcijski planovi za kružno gospodarstvo koji se temelji na ciklusima netoksičnih materijala i nadolazeći akcijski plan za postizanje nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla;

Snažna Europska zdravstvena unija

16. ponovno potvrđuje važnost i potencijal programa „EU za zdravlje”, koji je u okviru novog višegodišnjeg financijskog okvira postao najveći zdravstveni program čije financiranje proistječe iz proračuna EU-a; očekuje da će se ojačati sinergije između svih programa EU-a uključenih u jačanje kapaciteta zdravstvenih sustava EU-a, kao i njihovih kapaciteta za pripravnost i prevenciju u slučaju kriza, te onih kojima se osiguravaju dodatna ulaganja u zdravstveni sektor kao što su Europski socijalni fond plus (ESF+), Europski fond za regionalni razvoj (EFRR), Obzor Europa i Digitalna Europa; smatra da bi skladištenje rezervi trebalo ostati prioritet u proračunu EU-a putem programa RescEU-a i „EU za zdravlje”; ističe važnost mehanizma civilne zaštite EU-a kako bi se osiguralo da EU bude bolje pripremljen i u stanju odgovoriti na sve vrste prirodnih katastrofa, pandemija i kriza;

17. podsjeća da je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 stavila zdravstvene sustave država članica pod nezapamćeni stres i otkrila nedostatke u proizvodnim kapacitetima za cjepiva i druge osnovne medicinske proizvode u Uniji; stoga naglašava da su Uniji potrebne solidarnost i kolektivna odgovornost, što podrazumijeva više kompetencija EU-a u području zdravstva i konkretnije korake prema jačanju Europske zdravstvene unije; ističe potrebu za pojačanim ulaganjem u zdravstvenu infrastrukturu i vještine koju je otkrila aktualna kriza te potrebu za oporavkom od prethodnog nedovoljnog ulaganja; u tom kontekstu pozdravlja Komunikaciju Komisije o inkubatoru HERA (COM(2021)0078) kao alatu za jačanje napora za otkrivanje varijanti bolesti COVID-19, prilagodbu cjepiva, poboljšanje učinkovitosti kliničkih ispitivanja, ubrzavanje regulatornog odobrenja i povećanje proizvodnje cjepiva; ističe da se velik dio proizvodnih kapaciteta nalazi izvan Unije, što komplicira isporuku lijekova kada je to potrebno i predstavlja prepreku koju treba prevladati u izgradnji Europske zdravstvene unije; naglašava da je važno osigurati dostatna sredstva kako bi se povećali proizvodni kapaciteti za cjepiva, protuotrove i druge osnovne lijekove u državama članicama te kako bi se omogućilo brzo reagiranje proračuna EU-a za 2022. u slučaju krize;

18. žali što je 2,7 milijuna ljudi u EU-u 2020. dijagnosticiran rak, te što je oko 1,3 milijuna ljudi izgubilo život zbog te bolesti; pozdravlja Europski plan za borbu protiv raka, koji je važan stup jače Europske zdravstvene unije; prepoznaje, u skladu s planom, potrebu za pojačanim i provedenim pristupom Unije prevenciji raka, liječenju i skrbi; zahtijeva odgovarajuću dodjelu proračunskih sredstava za 2022. za relevantne programe EU-a, odnosno program „EU za zdravlje”, klaster „Zdravlje” u okviru drugog stupa programa Obzor Europa i program Digitalna Europa, za financiranje novih tehnologija, istraživanja i inovacija u okviru borbe Unije protiv raka;

19. osobito ukazuje na ključnu ulogu Europske agencije za lijekove (EMA) i Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC) tijekom aktualne pandemije bolesti COVID-19; poziva na odgovarajuće financiranje u proračunu za 2022. kako bi se tim ključnim agencijama omogućio nastavak rada; sa zanimanjem iščekuje prijedlog o osnivanju Europskog nadzornog tijela za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize (HERA) kako bi se osigurala učinkovita i koordinirana sposobnost Unije za pripravnost i odgovor u slučaju budućih zdravstvenih kriza; podsjeća na potrebu da se HERA-i osiguraju nova sredstva kako bi se zajamčilo da ne utječe negativno na postojeće programe, politike i agencije te kako bi se osigurale učinkovite sinergije s EMA-om i ECDC-om;

Uključiv oporavak s naglaskom na mladoj generaciji

20. ističe da su mladi, kao što je bio slučaj nakon financijske krize 2008., još jednom posebno pogođeni posljedicama krize prouzročene bolešću COVID-19, uz povećanu nezaposlenost mladih i negativne učinke na obrazovanje i mentalno zdravlje, posebno za one koji ulaze na tržište rada; stoga naglašava da je potrebno u potpunosti istražiti sve mogućnosti financiranja kako bi se poboljšala uključenost na tržištu rada, posebno strukovnim osposobljavanjem, mjerama za

2021. ožujak 25

poboljšanje socijalne uključenosti, radnih uvjeta i socijalne zaštite, uključujući za osobe s invaliditetom, kao i obiteljskih i životnih izgleda za mlade, uzimajući u obzir Direktivu o ravnoteži između poslovnog i privatnog života;

21. ustraje u tome da Unija ne može pronaći održiv put za oporavak bez strukturirane strategije za svoju mladu generaciju; u tom pogledu ističe iznimnu važnost povećanja financijskih sredstava za programe Unije, kao što je Erasmus +, čiji je uspjeh u širenju prilika za obrazovanje, osposobljavanje i zapošljavanje diljem Unije nepobitan; ističe da je Erasmus + vodeći program Unije koji je općepoznat među njezinim građanima te je donio opipljive rezultate; ističe potencijal tog programa u promicanju izvrsnosti i jamčenju pristupa mladih inovacijama i poduzetništvu pružanjem smjernica i obrazovanja na uključiv način, kao i potrebu za mjerama osposobljavanja i mobilnosti u obrazovanju odraslih; žali zbog negativnog učinka krize prouzročene bolešću COVID-19 na program Erasmus + koji je doveo do osjetnog smanjenja broja sudionika koji mogu iskusiti dobrobiti tog iskustva; u tom kontekstu ističe važnost proračuna za 2022. kako bi se nadoknadile propuštene prilike; poziva Komisiju da dodatno promiče obrazovanje o europskom građanstvu i građansko sudjelovanje; ponavlja svoj poziv državama članicama da dodijele najmanje 10 % sredstava u okviru svojih planova oporavka i otpornosti za kvalitetno i uključivo obrazovanje;

22. naglašava da se moraju pronaći održiva i dugoročna rješenja za uspješno suočavanje sa strukturnim demografskim izazovima, kao i za smanjenje odljeva mozgova u ruralnim, otočnim, udaljenim i slabije razvijenim područjima i regijama EU-a; naglašava potrebu za financijskim sredstvima kako bi se revitalizirale regije u kojima opada broj stanovnika s pomoću ulaganja u socijalne i demografske politike za potporu obiteljima te kako bi se sve starijem stanovništvu u Europi pružila odgovarajuća potpora u pogledu pristupa zdravstvenoj skrbi, mobilnosti i javnim uslugama; ističe da je potrebno uspostaviti odgovarajuće strukture za proučavanje trendova i predlaganje mjera za primjereno rješavanje demografskih promjena dodavanjem, primjerice, posebnih kriterija metodologiji dodjele sredstava za strukturne fondove u budućnosti;

23. ističe da su žene nerazmjerno pogođene posljedicama krize prouzročene bolešću COVID-19; ističe važnost provedbe rodno osjetljive izrade proračuna kako bi se osiguralo da žene i muškarci imaju jednake koristi od javne potrošnje; u tom kontekstu poziva Komisiju da ubrza uvođenje učinkovite, transparentne i sveobuhvatne metodologije, u bliskoj suradnji s Parlamentom, za mjerenje relevantnih rodnih rashoda, kao što je utvrđeno u Međuinstitucijskom sporazumu, kako bi se mogli pokazati konkretni rezultati za proračun za 2022. i radi proširenja metodologije na sve programe VFO-a; nadalje traži brzu provedbu Strategije EU-a za rodnu ravnopravnost; ističe zabrinjavajuće i sve veće nazadovanje u pogledu rodne ravnopravnosti i prava žena te važnost mobilizacije svih instrumenata EU-a u borbi protiv te situacije; traži dodatna sredstva za potporu zaštiti, promicanju i jedinstvenom pristupu spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima te za podršku braniteljicama ljudskih prava;

24. ističe da se u procesu oporavka nikoga ne smije zapostaviti i da se stoga Unija i države članice moraju uhvatiti u koštac s problemom rizika od siromaštva i socijalne isključenosti; naglašava da bi proračun Unije za 2022. i Instrument Europske unije za oporavak trebali doprinijeti provedbi ciljeva održivog razvoja UN-a i ostvarenju svrhe europskog stupa socijalnih prava podupiranjem cjeloživotnog učenja, jačanjem socijalnog dijaloga i jamčenjem pristupa za sve ključnim uslugama kao što su zdravstvena skrb, mobilnost, odgovarajuća prehrana i pristojno stanovanje; u tom pogledu ističe dodanu vrijednost Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i smatra da bi u okviru podijeljenog upravljanja trebalo dodijeliti odgovarajuća sredstva za provedbu Jamstva za mlade i predstojećeg Jamstva za djecu; pozdravlja usredotočenost na socijalnu dimenziju Europe na sljedećem socijalnom samitu u Portu;

25. ističe da kulturni i kreativni sektor, kao i kulturni turizam, jesu i bit će i dalje među glavnim sektorima koji snose teret krize s kojom se EU suočava; traži da se donesu dodatne mjere za te sektore i dodatno financiranje za povezane programe EU-a, a posebno program Kreativna Europa; pozdravlja novu europsku kreativnu i interdisciplinarnu inicijativu Bauhaus;

Osiguravanje sigurnog i prosperitetnog okruženja za europske građane

26. smatra da su gospodarski rast i blagostanje, unutarnja sigurnost, zaštita vanjskih granica EU-a, temeljna prava, pravilno funkcioniranje schengenskog prostora i sloboda kretanja unutar EU-a neraskidivo povezani i uzajamno korisni; naglašava da bi daljnja integracija schengenskog prostora, koja se temelji na stručnim procjenama, državama članicama na vanjskim granicama Unije pružila poboljšane financijske prilike za upravljanje granicama; podsjeća da schengenski prostor

donosi gospodarske koristi državama sudionicama; naglašava da bi pristupanje schengenskom prostoru zemalja kandidatkinja koje već ispunjavaju sve tehničke uvjete, moglo potaknuti gospodarstvo EU-a; naglašava da bi pristupanje tih država članica schengenskom prostoru pojačalo učinak proračuna EU-a i fondova za oporavak i da bi izravno utjecalo na to da se postigne brži gospodarski oporavak; ponavlja svoj poziv na brzu integraciju Rumunjske, Bugarske i Hrvatske u schengenski prostor; ističe važnost znatnih ulaganja EU-a u područje unutarnje sigurnosti radi bolje provedbe zakonodavstva i pravosudnog odgovora EU-a na prekogranične kriminalne prijetnje i promicanje razmjene informacija;

27. prima na znanje činjenicu da su u višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027. predviđeni veći iznosi za provedbu politika migracija, azila i integracije nego prethodnih godina; očekuje da azil i migracije ostanu visoko na popisu prioriteta EU-a; ističe da su mjere solidarnosti, među kojima su programi premještanja, preseljenja ili humanitarni prihvat, i dalje ključne dok se ne provede svrhovita reforma zajedničkog europskog sustava azila; u tom pogledu ističe da će države članice i dalje trebati financijsku potporu za prihvat, registraciju i razmatranje zahtjeva za azil, kao i za vraćanje i premještanje; traži da se više sredstava usmjeri u koordinaciju s tranzitnim zemljama i zemljama podrijetla nezakonitih migracija radi kontrole i zaustavljanja trgovine ljudima i krijumčarenja ljudi; iznimno je zabrinut zbog stalnog gubitka života na Sredozemlju i smatra da su potraga i spašavanje odgovornost koja se ne može prepustiti isključivo nedržavnim akterima; dodaje da će i zemljama izvan EU-a na vanjskim granicama Unije koje se suočavaju s migracijskim tokovima u EU i dalje trebati financijska potpora; ističe važnu ulogu Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex) u tom pogledu i njezin nedavno proširen mandat te traži odgovarajuća financijska sredstva za Frontex kako bi mogao ispuniti svoje zadaće u svim područjima odgovornosti obuhvaćenima njegovim novim mandatom; ustraje u tome da učinkovito upravljanje vanjskim granicama mora biti u skladu s pravom Unije i međunarodnim pravom, a posebno s pravom na azil i načelom zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, osobito u kontekstu nedavnih navoda o mogućem sudjelovanju u prisilnom udaljavanju; stoga podsjeća na potrebu za zapošljavanjem službenika za temeljna prava u skladu s člankom 110. Uredbe (EU) 2019/1896 ([13]) kako bi se doprinijelo promicanju temeljnih prava u okviru europskog integriranog upravljanja granicama; ističe da povećanje proračunskih sredstava dodijeljenih Frontexu treba biti popraćeno odgovarajućim povećanjem odgovornosti i transparentnosti te da ona ovise o usklađenosti te agencije s pravom Unije;

28. ističe potrebu za odgovarajućim financiranjem, osobljem i osposobljavanjem osoblja za sve agencije koje djeluju u području sigurnosti, pravosuđa, provođenja zakonodavstva, temeljnih prava, azila i migracija te upravljanja granicama kako bi im se omogućilo da ispune svoje povećane odgovornosti, te skreće pozornost na važnost suradnje među njima, potrebu za tehnološkim inovacijama i prilagodbom te njihovu ključnu ulogu u jačanju suradnje i koordinacije među državama članicama; ističe važnost pravilne provedbe i operativnog upravljanja opsežnim informacijskim sustavima EU-a u području slobode, sigurnosti i pravde;

29. snažno podupire pojačane napore EU-a u suzbijanju sve većih sigurnosnih prijetnji kao što su terorizam, radikalizacija i nasilni ekstremizam, krijumčarenje kriminalaca, trgovina ljudima, krijumčarenje droge, kiberkriminal i hibridne prijetnje u Europi i susjednim zemljama, te kampanje dezinformacija protiv europskih demokracija kojima se upravlja iz trećih zemalja, kao i poboljšanje koordinacije takvih programa na razini EU-a; podsjeća da nedavni teroristički napadi dokazuju da su poboljšanja interoperabilnosti informacijskih sustava na području pravosuđa i unutarnjih poslova potrebna za jačanje unutarnje sigurnosti Unije; napominje da je pandemija dovela do novih kaznenih izazova; stoga pozdravlja strategiju za sigurnosnu uniju koju je Komisija predstavila 24. srpnja 2020. i traži odgovarajuće financiranje akcijskih planova obuhvaćenih njome;

30. podsjeća da je poštovanje vladavine prava jedan od ključnih preduvjeta za pridržavanje načela dobrog financijskog upravljanja utvrđenog u članku 317. UFEU-a; pozdravlja činjenicu da je 1. siječnja 2021. na snagu stupila Uredba o vladavini prava, kojom se utvrđuje opći režim uvjetovanja zaštite proračuna Unije i čvrsto se zalaže za njegovu potpunu, neposrednu i ispravnu provedbu; traži znatno jačanje financiranja namijenjenog za jamčenje zaštite tih temeljnih načela; stoga ističe važnost dobro opremljenog i dostatno financiranog Ureda europskog javnog tužitelja (EPPO) s dovoljnim brojem osoblja za borbu protiv zločina usmjerenih protiv proračuna Unije, te ustraje u tome da Ured mora biti sposoban za rješavanje zaostalih neriješenih slučajeva i imati sposobnost za pregled i istragu svih novih slučajeva;

([13]) Uredba (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1052/2013 i (EU) 2016/1624 (SL L 295, 14.11.2019., str. 1.).

2021. ožujak 25

31. naglašava da promicanje europskih vrijednosti i kultura ima aktivnu ulogu u podupiranju demokracije, nediskriminacije i rodne ravnopravnosti te u borbi protiv dezinformacija i lažnih vijesti; izražava zabrinutost zbog pogoršanja stanja vladavine prava, demokracije i temeljnih prava u nekim državama članicama te ističe potrebu za time da se financijskim sredstvima podupru sloboda tiska i medija te umjetnička sloboda u Uniji; ističe da je novi program „Građani, jednakost, prava i vrijednosti" od strateške važnosti za jačanje europskoga građanstva, demokracije, jednakosti i vladavine prava u EU-u i za pružanje potpore žrtvama rodno uvjetovanog nasilja; također podsjeća da program Pravosuđe sadržava poseban cilj usmjeren na podupiranje i promicanje pravosudne izobrazbe radi promicanja zajedničke pravne i pravosudne kulture te kulture vladavine prava; traži ravnomjerno trošenje sredstava za te programe tijekom razdoblja VFO-a i apelira na upotrebu svih godišnjih sredstava za istaknute posebne ciljeve; nadalje pozdravlja kontinuirani sveobuhvatni rad Agencije za temeljna prava u pogledu zakonodavstva i prakse država članica u tim područjima; smatra da je Konferencija o budućnosti Europe jedan od instrumenata za rješavanje niza demokratskih izazova i izazova povezanih s temeljnim pravima te da je ključno da svaka institucija EU-a koja sudjeluje u organizaciji predstojeće konferencije i upravljanju njome na odgovarajući način raspolaže administrativnim proračunima;

32. podsjeća na ključni doprinos Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju rješavanju temeljnih uzroka migracija i prisilnog raseljavanja, promicanju održivog razvoja, demokracije, političkih i gospodarskih reformi, vladavine prava i ljudskih prava, kao i pružanju potpore izbornim procesima; nadalje ističe stratešku važnost politike proširenja u zemljama zapadnog Balkana; u tom pogledu traži dodatna financijska sredstva za zapadni Balkan i zemlje istočnog i južnog susjedstva, kao i za Agenciju Ujedinjenih naroda za pomoć palestinskim izbjeglicama na Bliskom istoku (UNRWA) i humanitarnu pomoć; ističe odgovornost EU-a da osigura da raspolaže odgovarajućim resursima za suočavanje s geopolitičkim posljedicama krize prouzročene bolešću COVID-19, da zajamči sigurno i stabilno globalno okružje i pokaže solidarnost s teško pogođenim trećim zemljama mobiliziranjem vanjskih instrumenata financiranja EU-a kako bi se tim zemljama pomoglo u jačanju kapaciteta njihovih zdravstvenih sustava, uključujući poboljšanje njihova pristupa cjepivima i kako bi se ublažio socioekonomski učinak krize; ističe važnost pridržavanja COVAX-a, sustava distribucije cjepiva protiv bolesti COVID-19, kako bi se najugroženijim zemljama osigurao jednak pristup cjepivima; nadalje pozdravlja činjenicu da će se izravno podupirati susjedstvo EU-a te osobito njegovo neposredno susjedstvo;

33. podsjeća na važnost toga da se proračunu EU-a pruži dovoljno detaljna nomenklatura kako bi se proračunskom tijelu omogućilo da djelotvorno ispuni svoju ulogu donositelja odluka, a Parlamentu osobito da ispuni ulogu demokratskog nadzora i kontrole u svim naslovima; stoga ističe da je iznimno važno da proračunska nomenklatura u potpunosti i što prije odražava dogovor o Uredbi o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju; u tom smislu poziva Komisiju da predstavi nacrt izmjene proračuna za proračun EU-a za 2021. kako bi se proveo dogovor postignut u pregovorima o Uredbi o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju o pet zasebnih omotnica za geografske programe u Aziji, posebno za Bliski istok, južnu Aziju, srednju Aziju, sjevernu i jugoistočnu Aziju te Pacifik, tako da stvori odgovarajuće zasebne proračunske linije; smatra da bi se takvo usklađivanje moglo i trebalo provesti prije proračunskog postupka za 2022.;

34. ističe važnost jamčenja odgovarajuće financijske potpore, i one država članica i one iz Europskog fonda za obranu, kako bi se provelo postupno oblikovanje zajedničke obrambene politike EU-a i povećala sigurnost i strateška autonomija EU-a; nadalje ističe potrebu za poboljšanjem konkurentnosti i inovacija u europskoj obrambenoj industriji, što može doprinijeti poticanju rasta i otvaranja radnih mjesta, te potrebu za povećanjem mogućnosti raspoređivanja i operativne učinkovitosti povećanim naporima u razvoju zajedničkih vojnih i civilnih sposobnosti;

Posebna i međusektorska pitanja proračuna za 2022.

35. očekuje da će se uoči donošenja proračuna za 2022. iskoristiti puni potencijal paketa VFO-a te namjerava pomno pratiti provedbu svih elemenata postignutog sporazuma; podsjeća da će 2022. biti prva godina primjene prilagodbi specifičnih za program u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u u pogledu, među ostalim, omotnica vodećih programa EU-a koji će se financirati iz novog mehanizma na temelju novčanih kazni;

36. ističe velika kašnjenja u provedbi programa i fondova EU-a tijekom razdoblja 2014. – 2020., posebno onih u okviru podijeljenog upravljanja; poziva države članice da ubrzaju provedbu tih programa kako ne bi ugrozile pravodobno pokretanje novih programa EU-a u okviru VFO-a 2021. – 2027., kao i onih koji se financiraju iz Europskog instrumenta za

oporavak (EURI); zabrinut je zbog opasnosti od mogućih daljnjih kašnjenja u provedbi novih programa VFO-a zbog potrebe da se države članice prvo pridržavaju vrlo strogog rasporeda za provedbu Mehanizma za oporavak i otpornost;

37. nadalje žali zbog kasnog donošenja VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. i smatra da će se posljedice tog kašnjenja osjetiti tijekom cijelog aktualnog razdoblja VFO-a; ističe da je slijedom toga došlo do znatnog kašnjenja u pokretanju svih vodećih programa EU-a, kao i financiranju europskog zelenog plana i strategije digitalizacije; stoga očekuje da će se učiniti sve kako bi se osiguralo da svi novi programi EU-a budu u potpunosti operativni u 2022.; u tom pogledu podsjeća na zajedničku izjavu Parlamenta, Vijeća i Komisije o rješavanju posljedica krize prouzročene bolešću COVID-19 koja je iznesena u zajedničkim zaključcima o proračunu za 2021., u kojoj se posebno navodi da bi osobitu pozornost trebalo posvetiti sektorima gospodarstva koje je kriza najteže pogodila poput turizma i MSP-ova, kao i ljudima koje je kriza najviše pogodila;

38. nadalje očekuje da će se u proračun za 2022. unijeti dovoljna razina odobrenih sredstava za plaćanje, i za nove i za dovršetak prošlih programa, posebice u kontekstu viših očekivanih potreba za plaćanjima u području kohezije i ruralnog razvoja te kako bi se osiguralo da proračun Unije pruža potreban gospodarski poticaj; odlučan je u sprečavanju svake buduće krize plaćanja, poput one na početku prethodnog razdoblja VFO-a, i u tu svrhu namjerava vrlo pomno pratiti razinu nepodmirenih obveza; poziva Komisiju da bez odgode predstavi svaki nacrt izmjene proračuna koji se smatra potrebnim za povećanje plaćanja u vezi s daljnjim ubrzanjem programa EU-a;

39. naglašava da će se 2022. proračun EU-a znatno ojačati s pomoću sredstava EURI-ja, pri čemu će do kraja te godine u okviru raznih programa biti preuzete obveze za najmanje 60 % njegovih ukupnih dodijeljenih sredstava; naglašava da će Parlament pomno pratiti opću provedbu EURI-ja, dok će se poseban naglasak staviti na nadzor Mehanizma za oporavak i otpornost; zabrinut je, međutim, zbog odgođenog početka operacija zaduživanja i kreditiranja u okviru tog Instrumenta, s obzirom na to da nova Odluka o vlastitim sredstvima, kojom se te operacije odobravaju, još nije na snazi; stoga ističe potrebu da države članice hitno ratificiraju novu Odluku o vlastitim sredstvima kako se ne bi ugrozio pravodobni oporavak na štetu budućih generacija;

40. ističe pravno obvezujuću prirodu plana za uvođenje novih vlastitih sredstava tijekom aktualnog VFO-a, koji je sadržan u Međuinstitucijskom sporazumu, i ponovno potvrđuje svoju snažnu predanost tom postupku; ističe da će proračun Unije za 2022. biti most između prvih i drugih koraka tog plana; posebno poziva Vijeće da bez odgode započne raspravu čim Komisija predstavi zakonodavne prijedloge o novim vlastitim sredstvima na temelju mehanizma za graničnu prilagodbu emisija ugljika, digitalne pristojbe i sustava EU-a za trgovanje emisijama (EU ETS) radi donošenja odluke do 1. srpnja 2022.; nadalje, očekuje da će rasprave o porezu na financijske transakcije u okviru pojačane suradnje biti pozitivno zaključene do kraja 2022., što će Komisiji omogućiti da iznese prijedlog za novo vlastito sredstvo; u tom smislu ističe potrebu za glatkom provedbom kako bi se novim vlastitim sredstvima pokrili barem rashodi koji se odnose na otplatu glavnice i kamata EURI-ja;

41. usto ističe da na proračun EU-a i nacionalne proračune negativno utječu porezne prijevare, utaja poreza i izbjegavanje plaćanja poreza; traži pojačanu koordinaciju u području oporezivanja kako bi se zaštitili izvori prihoda EU-a i nacionalni izvori prihoda;

42. ističe središnju ulogu decentraliziranih agencija Unije u pružanju operativne potpore i stručnog znanja kako bi se osigurala učinkovita provedba ciljeva politike EU-a; podsjeća da agencije moraju imati odgovarajuće osoblje i odgovarajuća sredstva kako bi mogle u potpunosti izvršavati svoje odgovornosti i ostvarivati najbolje moguće rezultate; ističe da se zadaće agencija razvijaju u skladu s političkim prioritetima i naglašava da nove odgovornosti moraju biti popraćene novim sredstvima;

43. ističe vrijednost pilot-projekata i pripremnih djelovanja u ispitivanju novih političkih inicijativa i postavljanju temelja za buduća djelovanja Unije; stoga namjerava predložiti paket pilot-projekata i pripremnih djelovanja u skladu sa svojim političkim prioritetima; poziva Komisiju da zajamči da se pilot-projekti i pripremna djelovanja usvojeni u proračunu provode u cijelosti, pravodobno i u suradnji s Parlamentom te da im se pruži veća vidljivost kako bi se maksimalno povećao njihov učinak;

2021. ožujak 25

44. poziva Komisiju da pri pripremi nacrta proračuna za 2022. uzme u obzir političke i proračunske prioritete Parlamenta navedene u ovoj Rezoluciji; no spreman je na optimalan način iskoristiti postojeću fleksibilnost i druge odredbe utvrđene u Uredbi o VFO-u i Financijskoj uredbi kako bi se ojačali ključni programi EU-a u proračunu za 2022. te na odgovarajući način odgovorilo na, među ostalim, hitne potrebe koje se javljaju u vezi sa zdravstvenom krizom prouzročenom bolešću COVID-19 i procesom oporavka; u tom kontekstu ustraje u pravodobnom aktiviranju Instrumenta za hitnu potporu i u mobilizaciji posebnih instrumenata VFO-a, kao što je Europski fond za prilagodbu globalizaciji, kako bi se pružila financijska potpora kad god je potrebna;

o

o o

45. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu.